

POLITIET
OSLO POLITIDISTRIKT

Oslo

**SaLTo Handlingsplan
for å forebygge og redusere
gjentatt kriminalitet blant unge i
Oslo 2019-2021**

FORORD

Med *Handlingsplan for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo 2019-2021* ønsker Politirådet i Oslo å styrke og videreutvikle det forebyggende arbeidet mot unge som begår gjentatt kriminalitet. Sammen med andre offentlige instanser samt private og frivillige aktører, legger Oslo kommune og Oslo politidistrikts handlingsplan opp til en tverrsektoriell innsats mot unge som begår gjentatt kriminalitet. Det er samtidig rettet en særskilt innsats fra Oslo politidistrikt mot gjengmiljøer og rekrutteringen til disse.

Byrådet har prioritert satsingen med den følge at det ble avsatt 15 millioner til et 3-årig prosjekt i Oslo kommunes reviderte budsjett i 2018. Handlingsplanen skal bidra til å spisse, styrke og videreutvikle innsatsen for å forebygge og redusere gjentatt kriminaliteten blant unge. Midlene vil i hovedsak bli benyttet til enkelte utvalgte tiltak i handlingsplanen der arbeidet er rettet direkte mot målgruppen. Satsingen sees i sammenheng med tildelingen av en rekke nye stillinger i 2018 til Oslo politidistrikt, blant annet til forebyggende arbeid i Enhet øst, det vil si Groruddalen og Oslo sør/Bydel Søndre Nordstrand.

Innsatsområdene i denne handlingsplanen er nært knyttet til SaLTos øvrige innsatsområder, som er nedfelt i SaLTo handlingsprogram 2017-2020 og i andre styringsdokumenter i Oslo kommune, Oslo politidistrikt og nasjonalt. Det vektlegges at tiltakene i handlingsplanen utvikles med kunnskap fra barn og unge selv, fra fagfeltet og forskning. Tjenester og tiltak spisses mot målgruppene, deres familier og nettverk. For øvrig blir den generelle kriminalitetsforebyggingen ivaretatt gjennom SaLTo handlingsprogram 2017-2020 og ordinær innsats.

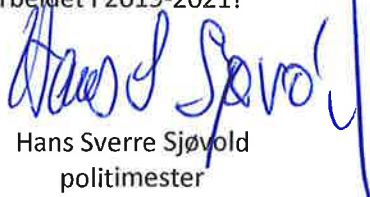
Selv om antallet unge med flere registrerte forhold øker, betyr ikke det at ungdom generelt blir mer kriminelle. Da antallet unge innbyggere i Oslo har steget, har også antallet unge som begår gjentatt kriminalitet økt. De unge som begår gjentatt kriminalitet utgjør en svært liten andel av ungdomsbefolkningen i Oslo.

Det å fullføre og bestå videregående opplæring er en av de viktigste forebyggende indikatorene tilknyttet gjentatt kriminalitet. Dette blir fremhevet i Byrådets budsjett hvor det blir bemerket at det viktigste resultatmålet for oppvekst og kunnskapssektoren i Oslo er at elevene fullfører og består videregående opplæring. Den særlige satsingen fra Bufdir, med øremerkede midler til arbeid rettet mot ungdom i alderen 12-15 år som begår alvorlige eller gjentatte kriminelle handlinger, er også en del av denne handlingsplanen. Politirådet ønsker en samordnet, målrettet innsats over tid, både i det proaktive- og i det reaktive sporet.

Utfordringene og problemstillingene i handlingsplanen er sammensatte og kompliserte. De må løses tverrsektorielt av en rekke etater, tjenester, tiltak og straffereaksjoner. Godt forebyggende arbeid krever et langsiktig perspektiv. For å oppnå en vedvarende god tillit, dialog og kommunikasjon med barn og unge fordrer det nærhet over tid og tilstedeværelse også når det ikke har skjedd noe galt.

Handlingsplanen skal ligge til grunn for å utarbeide lokale og regionale planer, tiltak og prosjekter. *Handlingsplan for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo 2019-2021* ble godkjent av Politirådet i Oslo 06.05.2019.

Lykke til med arbeidet i 2019-2021!

Hans Sverre Sjøvold
politimester

Raymond Johansen
byrådsleder

kategorien unge gjengangere ble registrert for. 75 av 182 unge gjengangere ble registrert for ran i 2018. Kun 59 av de 182 gjengangerne ble ikke registrert for fysisk vold eller ran.

Målgruppe

Handlingsplanens målgruppe er unge under 18 år som begår gjentatte kriminelle handlinger. Prosjektet vil ikke nå alle unge som er registrert for gjentatte lovbrudd, bydelene som er ansvarlige for tiltakene vil gjøre utvelgelser i samarbeid med politiet.

Arbeidsform

Oslo kommune og Oslo politidistrikt ønsker å finne bedre arbeidsmetoder for best mulig å forebygge og håndtere kriminalitet blant barn og unge. Selv om mange faktorer er viktige er en felles innsats helt avgjørende for å få et helhetlig tilbud rettet mot denne målgruppen. At tjenester koordinerer og skreddersyr tilbudet til den enkelte ungdom har vist seg effektivt. Unge som begår gjentatt kriminalitet har ofte livsutfordringer på flere områder og selv om mange av utfordringene er felles for denne gruppen, er det individuelle forskjeller som det er viktig å ta hensyn til.

Hva forskningen sier om tiltak som virker

PolitiHøgskolen gav nylig ut kunnskapsoversikten «Kriminalitetsforebygging på norsk: En kunnskapsoversikt». Oversikten går gjennom forskning på ulike former for forebygging, herunder forebygging av ungdomskriminalitet.

Felles for mange av prosjektene som er rettet mot ungdomskriminalitet, er at det ofte er et fokus på trygge voksenpersoner i livet til de unge lovbrysterne og at hverdagen deres må fylles med meningsfulle og kompetansegivende aktiviteter. Dette kan for eksempel være opplæringstilbud eller mentorprogram – som har vært prøvd flere steder i Norge. Det kan være vanskelig å måle effekten av slike tiltak. Imidlertid viser flere evalueringer at fleksible og lokalt tilpassede modeller ofte kan være hensiktsmessig.

Flere forebyggende prosjekter er avhengig av ildsjeler som kan oppnå tillit hos ungdommen og denne personavhengigheten kan være en utfordring. Tiltak og tilbud blir sårbare når de avhenger av enkeltpersoner. I tillegg kan det være problematisk at for eksempel mentorordninger begrenser seg i tid, slik at de unge etter en tid potensielt står uten en trygg voksen/mentor og kanskje ikke har fått et solid fotfeste på det tidspunktet. Å tenke langsiktig og bygge opp tiltak som ikke er tidsavgrenset og personavhengig trekkes frem som en styrke, samtidig som gode relasjoner skal vektlegges.

En god oppvekst som legger grunnlag for mestring og et godt selvbilde, er avgjørende for å håndtere utfordringer og belastninger gjennom oppveksten og senere i livet. Den amerikanske studien Adverse Childhood Experiences (ACE- studien) viser en sterk sammenheng mellom antall negative barndoms-erfaringer som omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep og sykdom og lidelser i voksen alder. Det er et eksplisitt mål for byrådet at barn og unge ikke skal oppleve omsorgssvikt, vold og overgrep eller en vanskelig barndom uten trygge voksne.

En internasjonal litteraturgjennomgang fra 2003 av mentordninger for unge kalt *Mentoring and Young People - A literature review*, skrevet av John C. Hall, viser blant annet at mentorprogrammer kan ha god effekt, særlig på risiko-ungdom. Suksessfaktorer varierte, men en helhetlig tilnærming, samarbeid, inkludering av flere tjenester, trening av mentorene, struktur og aktiviteter, regelmessig kontakt og lengde på kontakten ble vektlagt som positivt.

Flere studier legger også vekt på betydningen av et godt tverretattlig samarbeid og at ungdommene selv har muligheten til å bli hørt.

For å nå de fire målene skisseres følgende tiltak:

Redusere antall personer under 18 år som begår gjentatt kriminalitet

Tiltak 1: Umiddelbar og bedre koordinert oppfølging rett etter lovbrudd

- Ungdom i målgruppen skal gis individuelt koordinerte oppfølging rett etter et lovbrudd.
- Tidsrammen for oppfølgingen vurderes individuelt.
- Oslo politidistrikt bidrar med informasjon om målgruppen slik at ungdommene kan følges opp umiddelbart.

Ansvar for å avgi informasjon til bydelene: Oslo politidistrikt ved de geografiske driftsenhetene

Ansvar for gjennomføringen: Bydeler og kommunale tiltakshavere

Tiltak 2: Unge som begår gjentatt kriminalitet skal følges opp tettere

- Tiltakene skal gi langsiktig, tett individuell og relasjonell oppfølging. Det skal arbeides med den unges nettverk og med familiestøttende tiltak der det er hensiktsmessig. Ungdommene skal være trygge i tiltakene, risikoanalyse gjennomføres.
- Oslo politidistrikt bidrar med informasjon om ungdom som bør følges opp av tiltakene.

Ansvar for å avgi informasjon til bydelene: Oslo politidistrikt ved de geografiske driftsenhetene

Ansvar for gjennomføringen: Bydeler og kommunale tiltakshavere

Tiltak 3: Nytt institusjonstilbud for unge som begår alvorlige eller gjentatte kriminelle handlinger

- Et nytt kommunalt institusjonstilbud opprettes, rettet mot barn og unge i alderen 12-15 år som begår alvorlige eller gjentatte kriminelle handlinger.
- Institusjonstilbudet skal bygge på kunnskapsbaserte samhandlings-, inntaks- og innholdskomponenter og utarbeides i samarbeid med barn og unge, bydeler, skole, helse, politi m.fl.
- Tilbudet vil bygge på den beste tilgjengelige og anerkjente kunnskapen om virksom miljøterapi og familiearbeid både i institusjon og i hjemmet for ung ungdom som begår alvorlig kriminalitet.
- Det skal også vurderes hvordan et tettere samarbeid med unge i målgruppen ved flytting i institusjon, kan bidra til økt gjennomføring og ønske om å fullføre et behandlingsopplegg

Ansvar: Oslo kommune, Barne- og familieetaten og bydelene

Tiltak 4: Ungdom med egenerfaring på området involveres tettere i arbeidet

- Alle tiltak i prosjektet skal involvere unge fra målgruppen i utforming og evaluering av tilbudet.

Ansvar: SaLTo-sekretariatet og tiltakshavere

Bedre samarbeid og informasjonsutveksling om målgruppen

Tiltak 5: Lage forpliktende byomfattende retningslinjer for informasjonsflyt

- Prosjektet kartlegger hvilke hindringer aktører i feltet opplever i samarbeidet og informasjonsutveksling mellom ulike instanser.
- Arbeidet skal resultere i byomfattende retningslinjer og fremmes for politirådet i 2019.

Ansvar: SaLTo-sekretariatet og Oslo politidistrikt ved Felles enhet for forebygging

Tettere og bedre samarbeid mellom skole og politi

Tiltak 6: Utdanningsetaten og Oslo politidistrikt skal ha gjensidig utveksling av informasjon og kunnskap om målgruppen.

- Det skal være lokalt samarbeid mellom skole og politi i oppfølgingen av barn og unge i målgruppen. Bydelene skal involveres i arbeidet.

Vedlegg:

Kriterier og vilkår for fordeling av prosjektmidler

- SaLTo Handlingsplan for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge 2019-2021

Følgende kriterier ligger til grunn for søknadene om prosjektmidler:

- Tiltakene skal bygge på eksisterende strukturer og ressurser.
- For å ha mulighet til å nå målgruppen skal bydelens barnevern være deltakere i prosjektene.
- Det er et krav om egenfinansiering
 - Tilskuddet skal ikke dekke administrative stillinger eller administrative utgifter. Dette anses som en del av bydelens egenfinansiering.
 - Man kan kun søke om midler til stillinger. Det skal beskrives antall unge i målgruppen man antar å kunne følge opp gjennom tilskuddet.
- Tilskuddet skal kun brukes til å arbeide med unge i målgruppen.
- Alle prosjektene som får tildelt midler vil forplikte seg til å delta med kunnskapsdeling underveis og i evalueringen.
- Alle prosjektene skal ha en ansvarlig som koordinerer tiltaket.
- SaLTo-sekretariatet har et overordnet koordinerende ansvar.

I søknaden skal det gis en konkret beskrivelse av hvilke metoder og tiltak som skal brukes i arbeidet, og hvordan tiltaket skal videreføres etter endt prosjektperiode. Det understrekes at kommunale aktører i SaLTo-nettverket kan søke om midler og at bydeler og regioner med høy andel i målgruppen vil bli prioritert.

Prosjektperioden er fra 2019 til 2021. Alle midlene fordeles første prosjektår med mulighet for overføring i prosjektperioden. Innen 31.03 påfølgende år må det leveres årsrapport og regnskap for hvert av årene i prosjektperioden.

Søknadene behandles av Velferdsetaten og direktør har myndighet til å tildele. Byrådet skal orienteres om innstillingen.

SaLTo-koordinatorer orienteres om søknadsfrist.